

HÀ NỘI

VỚI VIỆC CẢI THIỆN MÔI TRƯỜNG ĐẦU TƯ NHẪM ĐẨY MẠNH PHÁT TRIỂN KINH TẾ

Ths. VŨ XUÂN BÌNH *

NGHỊ quyết 15-NQ/TU ngày 15/12/2000 của Bộ Chính trị nêu rõ: "Hà Nội - trái tim của cả nước, là đầu não chính trị, hành chính quốc gia, trung tâm lớn về văn hóa, khoa học, giáo dục, kinh tế và giao dịch quốc tế. Hà Nội có vai trò đặc biệt quan trọng trong việc xây dựng đất nước Việt Nam phồn thịnh". Nhận thức được vai trò to lớn trên, thời gian qua Hà Nội đã rất nỗ lực trong phát triển kinh tế xã hội, không ngừng đổi mới nhằm phát triển Thủ đô vững chắc, toàn diện. Cụ thể, Hà Nội đã rất nỗ lực trong nhiều lĩnh vực trong đó có lĩnh vực thu hút đầu tư. Việc thực hiện chiến lược 4Ps của Marketing

trong lĩnh vực này như hoàn thiện hệ thống pháp luật, cải cách thủ tục hành chính, đào tạo nguồn nhân lực, tăng cường công tác qui hoạch, xây dựng cơ sở hạ tầng, giảm chi phí gia nhập thị trường, rút ngắn thời gian thực hiện các qui trình đầu tư hay các chi phí không chính thức, quảng bá hình ảnh, xúc tiến đầu tư... đã cho thấy Hà Nội đã và đang quyết tâm *cải thiện môi trường đầu tư nhằm đẩy mạnh phát triển kinh tế*. Cụ thể là:

* Xây dựng, hoàn thiện hệ thống pháp luật, đổi mới cơ chế chính sách về thu hút đầu tư:

Cùng với cả nước, Hà Nội đã và đang nỗ lực hoàn thiện môi trường pháp lý cho hoạt động đầu tư trên địa bàn theo

xu hướng đồng bộ hoá về Luật, tăng ưu đãi về tài chính cho nhà đầu tư. Tiếp tục điều chỉnh hoạt động đầu tư theo cơ chế thị trường thông qua hệ thống công cụ pháp luật đồng bộ nhằm tạo hành lang pháp lý rõ ràng, tạo niềm tin cho các nhà đầu tư. Từng bước xoá bỏ tình trạng cửa quyền, tham nhũng của các quan chức gây ảnh hưởng không tốt đến hoạt động đầu tư. Các tranh chấp xảy ra trong hoạt động đầu tư được giải quyết mềm dẻo, công tâm, tôn trọng lợi ích cả hai bên, đảm bảo tạo "sân chơi" bình đẳng cho các doanh nghiệp.

* Cải cách hành chính trong thu đầu tư:

Thực hiện Nghị quyết 8 Ban chấp hành TW khóa VII về cải cách một bước

* Khoa Quản lý Kinh tế.

nền hành chính nhà nước và sự chỉ đạo của Chính phủ theo tinh thần của Nghị quyết số 38/CP ngày 04/5/1994, Thành uỷ Hà Nội đã xây dựng chương trình cải cách hành chính số 06/CTr-TU ngày 06/3/1997 nhằm thực hiện các mục tiêu, giải pháp, bước đi phù hợp cho công tác cải cách hành chính của Thủ đô nhằm cải thiện hơn nữa môi trường đầu tư. Hà Nội đã thành lập Ban chỉ đạo cải cách hành chính của Thành phố và của các cấp, các ngành nhằm đảm bảo cho công tác lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện cải cách hành chính được thường xuyên, kịp thời.

Các cấp uỷ và chính quyền của Thành phố đã quan tâm, tập trung chỉ đạo, đồng thời tăng cường công tác kiểm tra việc thực hiện CCHC, kịp thời đề ra những giải pháp tích cực giải quyết các vấn đề bức xúc ở một số lĩnh vực trọng điểm của thành phố và cơ sở.

- Về cải cách thể chế hành chính:

Hà Nội đã tập trung chủ yếu vào rà soát văn bản pháp quy cũ, ban hành văn bản pháp quy mới nhằm

tạo ra những cơ sở pháp lý để thực hiện công tác quản lý hành chính nhà nước trong lĩnh vực đầu tư. Trọng tâm của cải cách thể chế ở Hà Nội tập trung vào cải cách thủ tục hành chính. Trong 5 năm (1996-2000), toàn Thành phố đã tiến hành rà soát được 9.465 văn bản hành chính các loại, trong đó có 458 văn bản pháp quy còn hiệu lực; Sửa đổi và bổ sung 101 văn bản, có 1.216 văn bản hết hiệu lực và một số văn bản trái với các quy định của pháp luật hiện hành.

Đặc biệt, từ 1/1/2007, Sở Kế hoạch - Đầu tư Hà Nội đã áp dụng mô hình "một cửa liên thông" trong cải cách thủ tục hành chính thành lập doanh nghiệp. Đại diện doanh nghiệp chỉ cần đến một địa điểm để nộp hồ sơ đăng ký kinh doanh và nhận kết quả của cả 3 thủ tục hành chính. Kết quả là, thời gian giải quyết các thủ tục đã giảm từ 22 ngày xuống còn không quá 15 ngày, giảm số lần đi lại cho doanh nghiệp từ 8 lần xuống còn 5 lần.

- Về cải cách bộ máy hành chính:

Thành phố đã từng

bước sắp xếp lại bộ máy, xác định và điều chỉnh lại chức năng nhiệm vụ của các sở, ban, ngành thành phố và các phòng ban chuyên môn nghiệp vụ của các quận, huyện theo hướng tinh gọn, xoá bỏ sự trùng chéo về chức năng, nhiệm vụ giữa các cơ quan, từng bước tách chức năng quản lý hành chính Nhà nước ra khỏi chức năng quản lý sản xuất - kinh doanh nhằm nâng cao hiệu lực của công tác quản lý Nhà nước về lĩnh vực đầu tư. Thực hiện phân cấp quản lý cho chính quyền quận, huyện và cơ sở một số nhiệm vụ trong lĩnh vực đầu tư.

* Nâng cao khả năng quản lý của bộ máy quản lý nhà nước về đầu tư:

Trong 5 năm qua Thành phố đã xây dựng và ban hành quy định về tiêu chuẩn chức danh chánh, phó giám đốc Sở, cán bộ chủ chốt quận, huyện; hướng dẫn các ngành các cấp xây dựng tiêu chuẩn các chức danh cán bộ công chức. Thực hiện chế độ bổ nhiệm cán bộ có thời hạn, mở nhiều lớp đào tạo, bồi dưỡng kiến thức quản lý nhà nước và chuyên môn nghiệp vụ cho cán bộ lãnh

đạo, cán bộ quản lý, công chức trong lĩnh vực quản lý đầu tư. Quy định cụ thể về trách nhiệm kinh tế, hình sự đối với các cá nhân, tổ chức trong hoạt động đầu tư. Chỉ đạo chặt chẽ việc xây dựng và hoạt động của các tổ chức Đảng, Công đoàn, Đoàn thanh niên trong DN ĐTNN.

* Công tác quy hoạch đầu tư:

Thành phố đang tiếp tục bổ xung, hoàn thiện quy hoạch ngành, không gian cho từng quận, huyện nhằm phát triển đồng bộ các vùng, các ngành kinh tế của Thủ đô. Mở rộng không gian đầu tư ra các huyện ngoại thành, di chuyển các nhà máy công nghiệp ra khỏi các khu đông dân cư. Phát triển các KCN, KCX ở ngoại thành (KCN Sài Đồng A, KCN ở Thanh trì, KCN ở Sóc Sơn, mở rộng Sài Đồng B...).

* Xây dựng, hoàn thiện cơ sở hạ tầng kỹ thuật

Hà Nội đang rất nỗ lực trong xây dựng kết cấu hạ tầng nhất là hạ tầng ngoài hàng rào KCN. Khi cấp giấy phép đầu tư Thành phố đã bố trí vốn để thực hiện mạng lưới hạ tầng và xác định chi phí này như là

một nguồn vốn đối ứng thực hiện FDI. Thành phố cũng đang có kế hoạch huy động các nguồn lực của toàn dân để đầu tư vào các công trình trọng điểm. Thực hiện nghiêm túc việc hoàn trả số tiền cho các DN đã ứng trước để xây dựng hạ tầng kỹ thuật ngoài hàng rào. Đẩy nhanh tiến độ đầu tư các hạ tầng kỹ thuật - xã hội, tập trung hoàn chỉnh 3 tuyến đường vành đai, 3 tuyến xe điện, 3 cầu qua sông Hồng. Xây dựng và mở rộng một số khu công nghiệp đáp ứng nhu cầu mặt bằng của các nhà đầu tư.

* Khuyến khích lợi ích kinh tế - tài chính:

Cùng với việc thực hiện các giải pháp trên, Hà Nội đã có nhiều biện pháp ưu đãi, khuyến khích lợi ích kinh tế cho các nhà đầu tư.

Về thuế, thực hiện nơi lỏng chính sách thuế: miễn giá thuê đất trong 3 năm đầu và giảm tối thiểu 50% giá thuê đất trong 5 năm tiếp theo (đối với các KCN cần có mức ưu đãi cao hơn, thậm chí gấp đôi), thực hiện nguyên tắc "không hồi tố", giảm thuế lợi tức xuống 5%; các DN ĐTNN có quyền quyết định lập quỹ dự phòng, không bắt buộc phải

trích từ lợi nhuận; giảm thuế chuyển lợi nhuận ra nước ngoài; cho phép các phương tiện vận tải đồng bộ sản xuất hoặc không sản xuất ở Việt Nam, nguyên vật liệu không sản xuất ở Việt Nam được miễn thuế VAT. Miễn giảm thuế thu nhập DN, nâng cao mức thu nhập chịu thuế cho người nước ngoài và giảm mức thuế suất.

Trên cơ sở qui định của Nhà nước, Hà Nội cho phép các nhà ĐTNN được chuyển nhượng quyền sử dụng đất. Cho phép các nhà ĐTNN mở tài khoản giao dịch tại ngân hàng, có thể ở cả các ngân hàng nước ngoài. Ban hành quy định chế độ bảo lãnh tín dụng về thế chấp, cầm cố, thu hồi nợ. Cho phép DN liên doanh được góp vốn bằng tiền Việt Nam và tiền nước ngoài.

Bên cạnh những kết quả đã đạt được, việc cải thiện môi trường nhằm thu hút đầu tư của Hà Nội cũng còn nhiều hạn chế. Cụ thể:

Theo kết quả điều tra trong bảng xếp hạng chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh về môi trường kinh doanh (CPI) năm 2006 do Phòng Công nghiệp Việt Nam tổ chức, chỉ số xếp hạng CPI của Hà Nội bị tụt từ 14 xuống 40. Trong 10

chỉ số thành phần của CPI như *chính sách phát triển kinh tế tư nhân; tính minh bạch; đào tạo lao động; tính năng động và tiên phong của lãnh đạo; chi phí thời gian để thực hiện quy định của Nhà nước; thiết chế pháp lý; ưu đãi đối với DNNN; chi phí không chính thức; tiếp cận đất đai và sự ổn định trong sử dụng đất; chi phí gia nhập thị trường* thì có 9 chỉ số của Hà Nội đạt dưới 6 điểm. Điều này cho thấy môi trường đầu tư còn nhiều điều bất cập.

Có nhiều nguyên nhân (bao gồm cả nguyên nhân khách quan và nguyên nhân chủ quan) dẫn đến tình trạng trên:

Về nguyên nhân khách quan:

+ Mặc dù Luật đầu tư chung 2005 được ban hành, nhưng hệ thống văn bản hướng dẫn hoạt động đầu tư còn được tiến hành chậm, gây khó khăn không nhỏ cho các nhà đầu tư.

+ Các lĩnh vực đầu tư trước đây tại Hà Nội được coi là hấp dẫn nay đã bị lấp đầy và dẫn đến dư thừa, hơn nữa lại chịu sự cạnh tranh gay gắt với các lĩnh vực, khu vực, địa phương khác. Trong khi đó nhiều cơ

hội và thị trường đầu tư mới chưa xuất hiện hoặc chưa được khai thông.

Về nguyên nhân chủ quan:

+ Công tác chỉ đạo điều hành CCHC của Thành ủy, UBND Thành phố, các Sở, Ban, Ngành, UBND các quận, huyện trong lĩnh vực đầu tư vẫn còn một số bất cập, chưa đồng bộ. Việc thực hiện CCHC còn gặp nhiều trở ngại do trực tiếp đụng chạm đến lợi ích cục bộ một số cơ quan ở Thành phố và của bản thân đội ngũ cán bộ trong bộ máy.

+ Mặc dù quy hoạch chung của Thành phố đã được phê duyệt nhưng các quy hoạch chi tiết như khu phố cổ, khu phố cũ, khu đô thị mới chưa được khẳng định, nên các nhà đầu tư rất khó khăn trong việc lựa chọn khu vực đầu tư (đặc biệt là các dự án có quy mô xây dựng lớn, cao tầng).

+ Thủ tục hành chính còn rườm rà, phức tạp. Thủ tục và các bước tiến hành thực hiện dự án từ khâu thẩm định, cấp giấy phép đến theo dõi, kiểm tra sau khi cấp giấy phép đã được quy định nhưng trong quá trình thực hiện các cơ quan quản lý còn gặp nhiều lúng túng, các nhà đầu tư còn gặp

nhiều rắc rối.

+ Công tác vận động đầu tư chưa thực sự chuyên nghiệp. Mặc dù có tham khảo kinh nghiệm của các nước về xúc tiến đầu tư song vẫn còn nhiều bỏ ngõ, thụ động, chưa chủ động tạo ra cơ hội đầu tư bằng cách xây dựng danh mục các dự án hoàn chỉnh.

+ Sự hạn chế về trình độ, năng lực, kỹ năng hành chính, tư duy của nếp nghĩ cũ, cách làm cũ của không ít cán bộ, công chức của Thành phố đã làm ảnh hưởng đến kết quả thu hút đầu tư.

Nói tóm lại, với những tồn tại trên, trong thời gian tới, Hà Nội còn phải làm rất nhiều việc để cải thiện môi trường đầu tư như hoàn thiện hơn nữa các văn bản pháp luật, đẩy mạnh cải cách hành chính, nâng cao trình độ của đội ngũ cán bộ, tiếp tục xây dựng và hoàn thiện cơ sở hạ tầng nhằm thu hút có hiệu quả hơn nguồn vốn đầu tư phục vụ phát triển. Hy vọng rằng, với vị thế là thủ đô, quyết tâm cải thiện môi trường đầu tư của Hà Nội sẽ thành công tốt đẹp, góp phần quan trọng vào phát triển kinh tế - xã hội của Thủ đô nói riêng và của cả nước nói chung. □